

ВІДГУК офіційного рецензента
кандидата медичних наук доцента **Зарічанської Христини Володимирівни**
на дисертаційну роботу **Марченка Андрія Олександровича**
на тему: «Оптимізація реабілітації жінок після
хірургічного лікування межових пухлин яєчників»,
подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії
в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина
(наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»)

Науковий керівник: професор доктор медичних наук, професор кафедри акушерства, гінекології та медицини плода Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика Вдовиченко Сергій Юрійович.

Стан здоров'я жінок різного віку завжди був пріоритетним напрямком системи охорони нашої країни. Дослідження, які проводилися і проводяться у цьому напрямку, багатогранні. Умови сьогодення ще більше загострили проблему збереження здоров'я жінок, адже війна зруйнувала тисячі сімей, частина населення була вимушена виїхати із країни, частина вбита й скалічена. Це вказує на актуальність проблеми, яка, незважаючи на плин часу, залишається до кінця не вирішеною.

Незважаючи на розмаїття діагностичних підходів до вирішення проблеми межових пухлин яєчників, на сьогодні не існує однозначних критеріїв щодо зниження частоти рецидивів, тому хочу наголосити, що наукова робота Марченка Андрія Олександровича, яка присвячена підвищенню ефективності оперативного лікування межових новоутворень яєчників на підставі вивчення клініко-інструментальних та психологічних особливостей, а також удосконалення алгоритму лікувально-профілактичних та реабілітаційних заходів, є актуальною.

Дисертантом доведено, що серед хворих репродуктивного віку після органозберігаючих операцій зафіксовані найменші зміни показників якості життя за шкалою FACT-O ($95,7 \pm 4,4$ і $95,4 \pm 4,7$ балу під час візитів 0 і 3

відповідно); через рік після лікування спостерігалася легкий ступінь постоваріоектомічного синдрому ($21,5 \pm 1,8$ балу); зберігався високий рівень тривожності та депресії ($9,1 \pm 1,0$ і $9,1 \pm 1,2$ балу); сексуальна функція відновлювалася практично повністю ($24,4 \pm 2,4$ балу). У групі найбільшого ризику знаходяться жінки репродуктивного віку після радикального хірургічного лікування, в яких через місяць реєструвалися найгірші показники якості життя: бали за шкалою FACT-O знизилися на 20% в порівнянні з початковими (з $95,2 \pm 5,1$ до $76,2 \pm 4,5$ балу); модифікований менопаузальний індекс зріс втричі (з $10,7 \pm 1,1$ до $36,4 \pm 3,4$ балу, що відповідало середньому ступеню тяжкості постоваріоектомічного синдрому); виявлений субклінічно виражений рівень тривожності ($9,7 \pm 1,0$ балу) і депресії ($8,9 \pm 0,8$ балу); а також значне зниження сексуальної функції – з $23,6 \pm 2,4$ до $4,0 \pm 0,4$ балу. Розроблена багатокomпонентна система інтегральної оцінки якості життя хворих з межовими пухлинами яєчників (що дозволяє враховувати суб'єктивні й об'єктивні показники, отримані в результаті клінічного обстеження та аналізу даних опитувальників FACT-O, модифікованого менопаузального індексу Куппермана, HADS, IPOS, FSFI) для адекватного ведення реабілітаційного періоду. Провідними прогностичними чинниками, що негативно впливають на якість життя пацієнток з межовими пухлинами яєчників після хірургічного лікування, є постоваріоектомічний синдром, психоемоційні розлади (тривожність, депресія, дистрес) і сексуальні порушення.

Проведені дослідження дозволили встановити науково систематизувати чинники, що впливають на якість життя пацієнток з межовими пухлинами яєчників. Вперше проведена інтегральна оцінка якості життя жінок з межовими пухлинами яєчників (фізичне самопочуття, соціальні/сімейні взаємовідноини, емоційний стан, благополуччя в повсякденному житті, вираженість постоваріоектомічного синдрому, психоемоційний статус (тривожність, депресія, дистрес, сексуальна функція). На підставі отриманих даних розроблена патогенетично обґрунтована персоніфікована

програма комплексної реабілітації хворих з межовими пухлинами яєчників, проведена оцінка її клінічної ефективності. Отримані результати дослідження дозволяють розширити теоретичні уявлення про якість життя хворих з межовими пухлинами яєчників залежно від віку, об'єму хірургічного лікування і тактики ведення реабілітаційного періоду. Вперше представлені науково обґрунтовані рекомендації для підвищення якості життя жінок з межовими пухлинами яєчників.

На підставі результатів комплексної оцінки якості життя проведена клінічна апробація патогенетично обґрунтованого удосконаленого алгоритму – персоніфікованої програми реабілітації хворих з межовими пухлинами яєчників, яка продемонструвала достовірне поліпшення показників якості життя після відповідної терапії.

Дисертаційна виконана на належному методологічному рівні. Основні положення роботи, сформульовані автором дисертації, викладено на підставі аналізу сучасних літературних джерел та результатів власних досліджень, їх обсяг та отримані результати з необхідним статистичним аналізом дозволяють вважати, що отримані наукові положення, висновки та практичні рекомендації є обґрунтованими та достовірними. Інформаційна база дослідження достатня за обсягом, репрезентативна. Дисертація написана українською літературною мовою, грамотно, логічно, із дотриманням наукового стилю написання.

Дисертаційна робота Марченка Андрія Олександровича, подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина (наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»), присвячена актуальній проблемі сучасного акушерства та гінекології, є закінченим науковим дослідженням, містить нові положення і нові науково обґрунтовані результати, що, в цілому, розв'язують важливе науково-практичне завдання щодо підвищення ефективності оперативного лікування межових новоутворень яєчників на підставі вивчення клініко-інструментальних та психологічних особли-

востей, а також удосконалення алгоритму лікувально-профілактичних і реабілітаційних заходів.

Виходячи з актуальності, об'єму та рівня досліджень, наукової новизни результатів, теоретичної та практичної цінності отриманих даних, об'єктивності та обґрунтованості висновків, беручи до уваги особистий внесок здобувача, дисертаційна робота «Оптимізація реабілітації жінок після хірургічного лікування межових пухлин яєчників» повністю відповідає вимогам пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44, та наказу МОН України від 12.01.2017 № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» і може бути представлена до офіційного захисту, а її автор Марченко Андрій Олександрович повністю заслуговує присвоєння наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 Медицина (наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»).

Офіційний рецензент:

доцент кафедри акушерства,
гінекології та перинатології
НУОЗ України імені П. Л. Шупика,
кандидат медичних наук доцент

Христина ЗАРІЧАНСЬКА

